

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudců JUDr. Ivana Kratochvíla a JUDr. Jany Jirmářové ve věci

žalobce :

[REDACTED] R. **[REDACTED]** H. **[REDACTED]** narozený **[REDACTED]**
bytem **[REDACTED]**
zastoupený advokátem Mgr. Janem Boučkem
sídlem Opatovická 1659/4, 110 00 Praha 1

proti

žalované:

Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 16/424, 128 10 Praha 2
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 – Nové Město

o 545 000 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. listopadu 2019, č.j. 29 C 92/2017 – 427,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích I. a II. **p o t v r z u j e**, ve výroku III. se **m ě n í** jen tak, že výše nákladů řízení činí 37 626 Kč, jinak se **p o t v r z u j e**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 12 342 Kč, do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jana Boučka.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně shora označeným rozsudkem uložil žalované, aby zaplatila žalobci částku 197 800 Kč s příslušenstvím (výrok I.), žalobu co do částky 347 200 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II.) a žalované uložil povinnost, aby zaplatila žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 31 540 Kč k rukám advokáta Mgr. Jana Boučka (výrok III.).
2. Takto soud I. stupně rozhodl o původním návrhu žalobce na náhradu majetkové škody ve výši 122 873 Kč, která odpovídala vynaloženým nákladům na obhajobu žalobce v nezákonně vedeném trestním řízení, a náhradu nemajetkové újmy ve výši 559 000 Kč za nezákonné trestní stíhání vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp.zn. [REDAKCE]. Proti žalobci bylo dne 30.11.2012 zahájeno trestní stíhání pro obvinění pro trestný čin pletichy při veřejné soutěži veřejné dražbě dle § 128a odst.1, odst. 2 písm. a) zák. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, trestní zákoník (dále jen „tr. zák.“), a dne 6.11.2013 navíc i pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku dle § 255 odst.1 tr. zák. V průběhu řízení byl žalobce obžaloby v obou případech zproštěn. Řízení bylo v této věci co do částky 122 873 Kč pravomocně zastaveno, protože žalovaná žalobci tuto částku zaplatila, na základě svého Stanoviska ze dne 23.11.2017 (dále jen „Stanovisko“), na jehož základě zároveň došlo ze strany žalované ke konstatování nezákonného trestního stíhání žalobce. Řízení bylo dále zastaveno co do částky 14 000 Kč z důvodu částečného zpětvzetí žaloby a žalobce tak požadoval jen náhradu nemajetkové újmy ve výši 545 000 Kč. Z toho žádal částku 500 000 Kč za nezákonné rozhodnutí a částku 45 000 Kč za nepřiměřenou délku trestního řízení, které bylo proti němu vedeno.
3. Žalovaná potvrdila, že u ní žalobce dne 12.1.2017 uplatnil nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkové újmy z titulu nezákonného rozhodnutí v původní výši 559 000 Kč. Na základě svého Stanoviska žalobci uhradila majetkovou škodu ve výši 122 873 Kč a ve věci nemajetkové újmy konstatovala porušení práv žalobce s tím, že došlo k vydání nezákonného rozhodnutí. Ohledně délky trestního stíhání, které trvalo od 30.11.2012 do 12.7. 2016, tj. 3 roky a 8 měsíců žalovaná uvedla, že řízení sice netrvalo krátkou dobu, ale s ohledem na složitost řízení po skutkové a procesní stránce lze tuto dobu považovat za přiměřenou. K medializaci případu žalobce uvedla, že nebyla způsobena orgány činnými v trestním řízení, když je otázkou, zda media nepřitahovala více kauza žalobce ve věci zakázek na opravy armádních budov s více než desítkou stíhaných a obžalovaných.
4. Soud I. stupně nárok žalobce na náhradu nemajetkové újmy z titulu nepřiměřeně dlouhého trestního řízení ve výši 45 000 Kč zamítl, protože nedošlo k naplnění prvního předpokladu úspěšnosti žaloby, tedy existence nesprávného úředního postupu, spočívajícího v nepřiměřené délce trestního řízení žalobce. Ve věci nebyla shledána žádná delší nečinnost orgánů činných v trestním řízení, přičemž se jednalo o poměrně složitou věc, jak po stránce právní, tak skutkové. Soud proto dospěl k závěru, že trestní řízení žalobce svou délkou lze ještě považovat za přiměřené.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

5. Ve vztahu k druhému nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve výši 500 000 Kč za nezákonné rozhodnutí, jímž bylo usnesení o zahájení trestního stíhání, vycházel soud I. stupně z celého trestního řízení a jeho výsledku. Trestní stíhání žalobce neskončilo jeho pravomocným odsouzením, čímž mu vznikl nárok na náhradu nemajetkové újmy z titulu nezákonného rozhodnutí. Soud I. stupně dospěl k závěru, že nezákonným trestním stíháním došlo k zásahu do práv žalobce na jeho osobní, profesní, rodinný a společenský život, došlo k poškození jeho cti a dobré pověsti, poškození jeho osoby v očích veřejnosti, a to nejen v místě bydliště. Při stanovení formy a výše zadostiučinění vycházel soud I. stupně především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání a následků, způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného, přičemž přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Zdůraznil, že forma a výše finančního zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011).
6. Soud I. stupně ohledně nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby, nebo jeho zastavením uvedl, že výše zadostiučinění přiznaná dle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1991 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“), musí odpovídat výši zadostiučinění přiznanému v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných věcích shodují, významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy (např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení, náhradu nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovních právních vztazích a podobně). Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlí, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014).
7. Na základě citovaných zásad judikatury Nejvyššího soudu soud I. stupně shledal obdobný případ, shodující se s projednávanou věcí, u Obvodního soudu pro Prahu 2, sp.zn. [REDAKCE] ve spojení s rozhodnutím odvolacího soudu sp.zn. [REDAKCE] kdy soud přiznal odškodnění za nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč za trestní stíhání poškozeného trvající 3 let a 10 měsíců, za trestnou činnost porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst.1, a 2 písm. a) tr. zák. s hrozbou náhrady škody v řádech milionů korun, přičemž dopady trestního stíhání do života poškozeného byly hodnoceny jako zásadnějšího charakteru.
8. V další obdobné věci Obvodního soudu pro Prahu 2 sp.zn. [REDAKCE], ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze, sp.zn. [REDAKCE] soud poškozenému přiznal nemajetkovou újmu ve výši 250 000 Kč, za trestní řízení trvající 5 let a 3 měsíce, kdy žalobci hrozil trest odnětí svobody v rozsahu 3 – 10 let, tedy v průměru za jeden měsíc trestního stíhání soud přiznal částku o málo menší než 4 000 Kč. Zásahy do života žalobce byly hodnoceny jako vyšší než v porovnávaném případě.
9. S ohledem na srovnávané případy soud I. stupně stanovil částku odškodnění ve výši 4 600 Kč za jeden měsíc trestního stíhání žalobce, tj. za 43 měsíců dospěl k částce 197 800 Kč, kterou žalobci jako nemajetkovou újmu přiznal. Co do zbytku žalobu zamítl. Uzavřel, že v případě

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

žalobce došlo k zásahu do jeho profesní kariéry, společenského a rodinného života ve větším rozsahu než v porovnávaných případech. Pro přiznání vyšší částky odškodnění neshledal opodstatnění, když se profesní kariéru žalobci podařilo obnovit a začalo se mu dařit v oblasti legislativní. Nedošlo rovněž k nevratným zásahům do jeho rodinného života, když se podařilo manželskou krizi ustát a rodinu žalobce se podařilo zachránit.

10. Lhůta k plnění byla stanovena dle § 160 odst. 1 část věty za středníkem zák. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“).
11. Výrok o náhradě nákladů řízení byl odůvodněn § 142 odst.2 o.s.ř., tj. podle poměru úspěchu a neúspěchu žalobce v řízení, ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 1435/2015. Náklady právního zastoupení žalobce byly stanoveny dle vyhl.č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, advokátní tarif (dále jen „AT“).
12. Proti výroku II. rozsudku podal odvolání žalobce s tím, že soud I. stupně nesprávně posoudil otázku nepřiměřené délky řízení. Podle jeho názoru je třeba nepřiměřenost délky trestního stíhání nutno poměřovat jednak v kontextu principu ultima ratio trestního práva a jednak výsledkem trestního řízení (*zproštění obžaloby z důvodu ust. § 226 písm. b/ zák. č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním /trestní řád/, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. ř.“*). Jestliže je trestní řízení vedeno principem ultima ratio, tedy jako poslední instance práva, kdy věc nelze řešit jinými prostředky a navíc vůči obviněnému stojí jako protistrana stát ve všech jeho aspektech, nelze akceptovat názor, že řízení trávající 3 roky a 7 měsíců je řízením přiměřeně dlouhým. Odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2952/2014, podle kterého je smyslem krácení základní částky o jednu polovinu za první dva roky řízení skutečnost, že dva roky řízení lze považovat za dobu, po kterou soudní řízení obvykle může trvat. Žalobce zároveň odkázal na jednotlivá rozhodnutí Městského soudu v Praze, ve kterých odvolací soud dospěl k závěru, že délka řízení mezi 3- 4 roky je nepřiměřená. Stejně odkázal i na některá rozhodnutí Krajského soudu v Praze, rozsudky Nejvyššího soudu a nález Ústavního soudu, podle nichž je délka řízení v délce cca 4 roky nepřiměřená. Uvedl, že pokud uvedené soudy došly k závěru, že délka řízení v rozsahu 3-4 let je nepřiměřená v civilních či správních věcech, je nutné tyto závěry vztáhnout i na trestní řízení s ohledem na princip ultima ratio. Navíc je třeba z důvodu spravedlnosti hodnotit důvod zproštění obvinění, a to především v případech, kdy se prokáže, že skutek se vůbec nestal, nebo že skutek není trestným činem. V daném případě byl žalobce zproštěn obžaloby proto, že popsany skutek v obžalobě není trestným činem. S ohledem na význam věci pro obviněného (*obrožení na osobní svobodě*), takový vadný postup nelze tolerovat jako postup delšího trvání.
13. Žalobce má zároveň za to, že soud I. stupně žalobci přiznal zadostiučinění za zásah do jeho práv nezákonným rozhodnutím v částce, která nenaplnuje hledisko přiměřenosti v kontextu intenzity zásahů do jeho práv. Odkázal na nález Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 2142/2009, týkající se nápravy souladné s právním řádem, tradicemi a životní úrovní daného státu. Žalobce je přesvědčen o tom, že částka 4 600 Kč za jeden měsíc trvání trestního stíhání bagatelizuje jeho nárok a neodpovídá životní úrovni v České republice, když se jedná o částku 153 Kč za den, která není schopna krýt jeho útrapy způsobené trestním stíháním. Další srovnání provedl s průměrnou mzdou v České republice, kdy soud I. stupně žalobci přiznal částku o 14,50 Kč nižší, než je průměrná hodinová mzda. Odkázal i na další rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 254/2016 a sp.zn. 30 Cdo 3124/2013, týkající se satisfakční funkce přiznaného zadostiučinění, i na judikaturu Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 1586/09, týkající se stanovení výše přiměřeného zadostiučinění s přihlédnutím ke všem okolnostem konkrétního případu.
14. Podle žalobce je vadný i výrok o náhradě nákladů řízení, kdy soud I. stupně nevycházel z tarifní hodnoty sporu při zahájení řízení, ačkoliv je to rozhodující pro přiznání odměny advokáta

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

ve sporu. Navrhl, aby odvolací soud změnil napadené rozhodnutí v jeho prospěch a zavázal žalovanou k náhradě nákladů řízení.

15. Proti vyhovujícímu výroku I. a akcesorickému výroku III., o nákladech řízení podala odvolání žalovaná z důvodu ust. § 205 odst.2 písm. e) a g) o.s.ř. Žalovaná nesouhlasila s vyšší přiznaného zadostiučinění, jak bylo vyloženo v bodě 37 odůvodnění rozsudku soudu I. stupně s tím, že žalobci byla přiznána satisfakce v nepřiměřeně vysoké výši. Podle žalované není mezi účastníky spor o to, zda žalobci nemajetková újma v důsledku trestního stíhání vznikla, nýbrž o vyšší zadostiučinění, s ohledem na rozsah nemajetkové újmy, která byla žalobci v důsledku trestního stíhání způsobena. Žalovaná souhlasí se soudem I. stupně co do hodnocení míry intenzity zásahů do jednotlivých osobnostních práv žalobce a jejich vliv na jeho život.
16. Žalovaná považuje za podstatné především dvě skutečnosti, že se manželství žalobce i přes jeho nepříznivý průběh po dobu trestního řízení nerozpadlo a dále, že žalobce po dobu trestního řízení nezůstal bez zaměstnání a nebyl tedy bez důvěry svého zaměstnavatele v jeho osobu. Získal pozici advokátního koncipienta, přičemž jeho zaměstnavatel JUDr. Telecký podal v tomto směru i svědeckou výpověď. Z dalších svědeckých výpovědí vyplynulo, že byla žalobci opakovaně nabízena zajímavá zaměstnání, z čehož vyplývá, že byl o osobu žalobce i v době trestního stíhání zájem. Základní pilíře života žalobce, za které lze považovat zdraví, rodinu a práci, nebyly trestním stíháním zcela zničeny, jakkoliv si je žalovaná vědoma jejich narušení a omezení po dobu a v důsledku trestního stíhání. Podle žalované trestní řízení žalobce nenabývalo co do zásahu do podstatných práv žalobce takových rozměrů a intenzity, aby to odpovídalo vyšší přiznaného zadostiučinění v penězích.
17. Žalovaná upozornila také na skutečnost, kterou se soud I. stupně nezabýval, že proti žalobci bylo vedeno ještě jedno trestní řízení před Městským soudem v Praze, sp.zn. [REDAKCE], které trvalo od listopadu 2010 do ledna 2018 (před soudem vedeno od ledna 2015), přičemž šlo o řízení ve kterém vystupovalo více než 10 obžalovaných a bylo vedeno pro závažnější trestnou činnost. Jednalo se o zakázky na opravu armádních budov, přičemž právě tato věc media zajímala především. I zde byl žalobce zproštěn obžaloby. Je zřejmé, že obě trestní řízení probíhala souběžně. Žalobce si byl existence dvou souběžně probíhajících trestních řízení vědom a právě tato skutečnost musela mít vliv na jeho prožívání trestního stíhání ve své celistvosti. Každé z těchto řízení muselo mít různý vliv podle své závažnosti, rozsahu a délky. Právě této skutečnosti je třeba přizpůsobit míru odškodnění žalobce za to které trestní řízení a rozlišit jejich vliv na život žalobce. Navrhla, aby odvolací soud změnil napadený vyhovující výrok I. rozsudku soudu I. stupně tak, že žalobci sníží přiznanou vyšší finančního zadostiučinění a rozhodne o nákladech řízení před soudy obou stupňů.
18. Žalobce kodvolání žalované uvedl, že zjevně bagatelizuje jeho nárok, a to v rozporu s konstantní judikaturou: Žalobce citoval náleze Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2551/13, týkající se odškodnění trestního stíhání s tím, že v jeho případě byly všechny kautely naplněny a není důvodu, aby byl revidován závěr rozsudku soudu I. stupně o zásahu do práv žalobce a jeho odškodnění v penězích. Odkázal i na závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2366/2017, týkajícího se významu předmětu řízení pro poškozeného. Dále uvedl, že konstrukce souběžných trestních řízení žalobce je v rozporu s existencí jediné osobnosti žalobce. Pokud probíhala dvě na sobě nezávislá trestní řízení a v obou byl žalobce obžaloby zproštěn z důvodu, že skutek není trestným činem, pak je nutno uvažovat o intenzivnějším prožívání negativních zásahů do jeho práv. V takovém případě nejde o duplicitní odškodňování, ale o jediný nárok, v němž hraje důležitou roli i druhé trestní stíhání jako skutečnost, která není uvedena v demonstrativním výčtu skutečností podle § 31a odst.3 OdpŠk, kterou lze subsumovat do podmnožiny významu věci pro žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

19. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a odst.1,5 o.s.ř. napadený rozsudek, včetně správnosti postupu soudu v řízení, které jeho vydání předcházelo, a po té neshledal odvolání žalobce (vyjma nákladového výroku), ani žalované, důvodným.
20. Soud I. stupně zjistil dostatečně skutkový stav (který není v zásadě mezi účastníky sporný) ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 6, sp.zn. [REDAKCE] účastnického výslechu žalobce, výslechu svědků, internetových článků, týkajících se odškodňovaného řízení, a věc správně posoudil dle OdpŠk, byť s odůvodněním napadeného rozsudku ohledně nároku žalobce na odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí (500 000 Kč) se odvolací soud ve všech bodech neztotožňuje, a to z níže uvedených důvodů.
21. Co se týká nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem, spočívajícím v nepřiměřené délce řízení vedeného před Obvodním soudem pro Prahu 6, sp.zn. [REDAKCE] pak soud I. stupně délku trestního řízení shledal přiměřenou, když dovodil, že posuzované řízení trvalo od 30.11.2012 do 12.7.2016, tj. v délce 3 let a 8 měsíců. V případě trestního řízení je třeba považovat řízení za zahájené okamžikem sdělení obvinění osobě podezřelé ze spáchání trestného činu (§ 160 tr. ř.) a konec rozhodné doby je ohraničen právní mocí posledního rozhodnutí, které bylo v řízení vydáno (v posuzované věci právní moc zprošťujícího rozsudku). Při posuzování přiměřenosti délky uvedeného trestního řízení je třeba zohlednit právo žalobce, aby byla jeho trestní věc projednána a rozhodnuta v přiměřené době, a zároveň obecný požadavek, aby bylo v řízení postupováno a rozhodnuto v souladu s právními předpisy a aby byla zajištěna spravedlivá ochrana jeho práv (§ 1 tr. ř.). Z tohoto důvodu nelze vycházet z nějaké abstraktní předem dané doby trvání trestního řízení, která by z pohledu § 31a OdpŠk mohla být pokládána za přiměřenou, neboť je třeba vždy přihlídnout ke konkrétním okolnostem individuálního (posuzovaného) případu. Lze tak odmítnout odvolací námitku žalobce založenou principu ultima ratio, a to porovnáním ve vztahu k řízením ve věcech občanskoprávních (správních). Zavadějící ve vztahu k projednávané věci, je také odkaz žalobce na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2952/2014 se závěrem, že dva roky je obvyklá doba soudního řízení, když účelem odškodnění nemajetkové újmy způsobené porušením práva na přiměřenou délku řízení je kompenzace stavu nejistoty, do níž byl poškozený v důsledku nepřiměřeně dlouze vedeného řízení uveden a v níž byl udržován (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 4336/2010).
22. Z konstantní judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že pro závěr zda byla či nebyla konkrétní věc projednána v přiměřené lhůtě, je třeba celkovou délku jejího projednání poměřit kritérii § 31a odst. 3, písm.b) až e) OdpŠk. Z hlediska závěru o přiměřenosti délky řízení je třeba hodnotit všechna takto vyjmenovaná kritéria, ať již v neprospěch žalobce (složitost věci), nebo v jeho prospěch (postup orgánů veřejné moci).
23. V projednávané věci soud I. stupně správně vyhodnotil otázku složitosti trestního řízení žalobce, jako jedné z možných objektivních příčin prodloužení trestního řízení, přičemž zohlednil především procesní složitost věci a dále skutečnost, že řízení probíhalo na dvou stupních soudní soustavy (stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13.4.2011, sp. zn. Cpjn 206/2010). Nelze ani přehlédnout, že z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 6, sp.zn. [REDAKCE] vyplývá, že šlo o trestní stíhání, týkající se výběrových řízení, při kterém byl vyžadován předchozí souhlas ve vztahu k povinnosti mlčenlivosti členů a náhradníků hodnotících komisí ze strany policie ČR, byly vyžadovány a zkoumány jednotlivé složky, týkající se veřejných zakázek, včetně spisu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, vyžadovaly se zápisy z porad ředitele Správy vojenského bytového fondu, apod. Bylo rovněž žádáno o odborné vyjádření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve věci konkrétních veřejných zakázek, přičemž všechny obsáhlé listinné důkazy vyžadovaly studium, které se

nepochybně vyžádalo delší čas. Také žalobce žádal o možnost prostudování spisu, stejně jako spoluobviněný P. D. byla vyslechnuta řada svědků, přičemž proti zahájení trestních stíhání žalobce byly podány stížnosti. Všechny uvedené skutečnosti délku trestního řízení tak objektivně prodloužily. Odvolací soud proto souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že celková doba řízení 3 let a 8 měsíců byla přijatelná z hlediska její přiměřenosti, a to i při vědomí, že trestní řízení lze podle recentní soudní judikatury považovat za řízení se zvýšeným významem pro účastníka (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.6.2011, sp. zn. 30 Cdo 765/2010). Zbylá kritéria § 31a odst.3 OdpŠk odvolací soud nepovažoval v projednávaném případě pro posouzení přiměřenosti délky odškodňovaného trestního řízení za rozhodná.

24. Pokud se týká nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím, tj. usnesením o zahájení trestního stíhání žalobce pro trestný čin pleťochy při veřejné soutěži a veřejné dražbě dle § 128a odst.1, odst.2 písm. a), b) tr. zák. a pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku dle § 255 odst.1 tr. zák., částečně překvalifikovaného jako zločin sjednávání výhody při zadávání veřejné zakázky při veřejné soutěži dle § 256 odst. 1, 2) písm.a), b) tr. zák., pak odvolací soud ve shodě s prvostupňovým soudem uvádí, že žalobci nemajetková újma vznikla, když jeho trestní stíhání neskončilo pravomocným odsouzením. Žalobci proto vznikl nárok na odškodnění (který ostatně žalovaná v základu ani nepochybňovala), z nezákonného rozhodnutí dle § 31a odst.1 OdpŠk, když judikatura Nejvyššího soudu tento nárok na odškodnění újmy způsobené trestním stíháním, které se v konečném důsledku ukázalo jako nedůvodné, založila (viz rozhodnutí sp.zn. 1 Cz 6/90). Judikatura vychází z předpokladu nezákonnosti usnesení o zahájení trestního stíhání ve smyslu § 8 odst.1 OdpŠk, což je deklarováno rozhodnutím o zastavení trestního stíhání, postoupením věci do přestupkového řízení, nebo zproštěním obžaloby.
25. Se soudem I. stupně lze souhlasit i v tom, že adekvátní formou přiměřeného zadostiučnění žalobce za vzniklou nemajetkovou újmu je v projednávané věci zadostiučnění poskytnuté v penězích (§ 31a odst.2 OdpŠk), když lze vycházet z předpokladu, že každé trestní stíhání představuje zásah do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn a obžalován nestal, případně nebyl trestným činem (viz nálezy Ústavního soudu sp.zn. IV.ÚS 428/05). Soud I. stupně správně vycházel ze specifických okolností konkrétního případu a vzal v úvahu kritéria, která se v posuzovaném případě vyskytla, a vedle toho vzal do úvahy i okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě žalobce došlo, a zohlednil judikaturní závěr rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015, sp.zn. 30 Cdo 1747/2014, podle kterého *výše zadostiučnění přiznaného podle § 31a odst.2 OdpŠk na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučnění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna*. Současně respektoval i závěr nálezu Ústavního soudu sp.zn. II.ÚS 2175/16 ze dne 13.3.2018, podle kterého *při rozhodování o výši náhrady za nemajetkovou újmu, způsobenou nezákonným trestním stíháním, musí obecné soudy zohlednit všechny zásahy, které stěžovatele poškodily a důkladně a dostatečně vysvětlit, na základě jakých úvah rozhodly o přiznané náhradě. Přitom musí vzít v potaz zejména délku trestního řízení, povahu trestní věci a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného. Je při tom možné vycházet i ze srovnání s podobnými případy již v soudní praxi řešenými. Toto srovnání však musí být provedeno důkladně a přezkoumatelně tak, aby z něj bylo patrné, které konkrétní okolnosti srovnávaných případů jsou podobné a ve kterých naopak sond sledá odlišnosti*. Odvolací soud odkazuje i na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, podle kterého *zadostiučnění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, je normou s relativně neurčitou hypotézou, která tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého a předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či*

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

výše zadostiučinění vycházejí především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání a především z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozeného. Forma a přiznaná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

26. S ohledem na výše předestřené judikaturní závěry lze proto odmítnout odvolací námitku žalobce, která se týká výše přiznaného odškodnění soudem I. stupně, stanoveného na jeden den trvání trestního řízení, případně přepočtu na hodinovou mzdu v České republice, s ohledem na životní úroveň v České republice. Stejně tak nelze přisvědčit ani žalované, o nesprávném hodnocení míry intenzity zásahů do jednotlivých osobnostních práv žalobce a jejich vlivu na jeho život, které ve svém rozsudku v bodu 31. soud I. stupně zevrubně uvedl. Konstatování porušení práva by bylo podle odvolacího soudu namísto jen v takovém případě, když by újmu utrpěnou žalobcem bylo možné považovat za zanedbatelnou a zároveň tehdy, bylo-li by možné dospět k závěru, že poskytnutí zadostiučinění v penězích je v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.
27. Odvolací soud sdílí argumentaci soudu I. stupně ohledně se „principu právní jistoty“, který odkázal na obdobné, již rozhodnuté případy Obvodního soudu pro Prahu 2, shodující se s posuzovanou věcí v podstatných znacích. Výpočet odškodnění soudem I. stupně (*za měsíc trvání trestního stíhání*) však závěrům judikatury Nejvyššího soudu neodpovídá a je nepřiléhavý. Pro metodu výpočtu samotného finančního zadostiučinění nepřiléhavě použil analogii s odškodněním za nepřiměřenou délku řízení, jak to vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2256/2011 *„výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které skončilo zastavením nebo zproštěním obžaloby, nelze odvíjet od základní částky odškodnění za 1 rok trvání řízení, ve kterém bylo porušeno právo na projednání věci v přiměřené lhůtě“*, majíce současně na zřeteli rozhodnutí Nejvyššího soudu Rc 67/2016 ze dne 16.9.2015, které má sjednocující charakter. Odvolací soud v souvislosti s výše uvedeným odkazuje na judikaturní závěr uvedený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2018, sp. zn. 30 Cdo 611/2016, popřípadě rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. 30 Cdo 3942/2016. Pokud jde o odškodnění nemajetkové újmy za trestní stíhání, které skončilo zproštěním rozsudkem, je třeba vycházet také ze závěrů rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp.zn. 30 Cdo 2813/2011 a zohlednit veškerá kritéria v něm uvedená.
28. Co se týká povahy trestní věci, pak je třeba uvést, že žalobce byl stíhán pro trestné činy pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě a pro porušování povinnosti při správě cizího majetku s hrozbou trestního postihu až 8 let. Závažnost trestného činu kladeného žalobci za vinu zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou taková osoba trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá. V řízení bylo prokázáno, že žalobce nemohl s ohledem na trestní stíhání sehnat vhodné zaměstnání, nebyl přijat ve zdravotním sektoru v [REDAKCE] a [REDAKCE] věděl, že od policie ČR přišel na Českou advokátní komoru přispis, aby byla pozastavena jeho koncipientská praxe, věc byla medializována (příspěla k negativní publicitě žalobcova trestního případu – viz bod 17 nálezu Ústavního soudu ze dne 13.3.2018, sp. zn. II. ÚS 2175/16). Žalobce byl známou osobou v Kladně, byl tajemníkem města a náměstkem Okresního ředitelství policie ČR. Odvolací soud vzal do úvahy i délku trestního řízení, které trvalo 3 roky a 8 měsíců. Při hodnocení kritéria dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce je zřejmé, že žalobce trestní stíhání vnímal negativně, a to i z toho důvodu, že dosud nebyl trestně stíhán. Odvolací soud souhlasí s žalobcem také v tom, že výsledek trestního řízení (zproštění obžaloby, protože popsany skutek není trestným činem) negativní vnímání jeho trestního stíhání umocnil. Podle jeho manželky došlo v důsledku trestního stíhání žalobce k jejich rozchodu na určitou dobu, když bylo obtížné věc vysvětlit i dětem, které ho viděly v televizi. Přes psychické obtíže a ztrátu části přátel se konzultacemi v manželské poradně však podařilo manželství zachránit. Odvolací soud zohlednil i otázku medializace případu v televizi a prostřednictvím internetových článků, kdy

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

s případem byla seznámena široká veřejnost i přátelé žalobce, což nepochybně ovlivnilo jeho život a pověst.

29. Přiměřenost zadostiučinění je dána zejména tím, že je ve stejných věcech přiznáno zadostiučinění stejné a v obdobných případech obdobné. K principu předvídatelnosti rozhodování se vyjádřil i Ústavní soud, který uvedl, že z ústavního principu rovnosti (čl. 1 a čl. 37 Listiny základních práv a svobod, čl. 96 Ústavy České republiky) a právní jistoty (čl. 1 odst.1, Ústavy České republiky), plyne požadavek na shodný výklad zákona ve srovnatelných případech, tedy princip předvídatelnosti rozhodování, který znamená, že účastníci právních vztahů mohou legitimně očekávat, že státní orgány budou ve skutkově a právně srovnatelných případech rozhodovat - v celkovém vyznění – stejně (vize nálezu Ústavního soudu, ze dne 17.5.2019, sp.zn. II.ÚS 1966/18).
30. Při srovnání posuzované věci soudem I. stupně s obdobnými případy Obvodního soudu pro Prahu 2 sp.zn. [REDAKCE] a sp.zn. [REDAKCE] odvolací soud shledal závěr soudu I. stupně, že jde o věci srovnatelné a obdobné, správný. V projednávané věci žalobci vznikla vyšší nemajetková újmy, než ve věci Obvodního soudu pro Prahu 2, sp.zn. [REDAKCE] (*stíhání pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku, délka trvání trestního řízení 3 roky a 10 měsíců, hrozba trestu odnětí svobody od 6 měsíců do 5-ti let, zdravotní obtíže, žalobce nepřišel o zaměstnání, neztratil podporu své přítelkyně, nebyl vyloučen z pracovního, veřejného nebo společenského života, případ byl medializován*), ale zároveň nižší než ve věci Obvodního soudu pro Prahu 2, sp.zn. [REDAKCE] (*stíhání pro zneužívání pravomoci veřejného činitele a nadřování, délka trvání trestního řízení 5 let a 3 měsíce, hrozba trestu odnětí svobody až 10 let, ztráta zaměstnání /propuštění ze služebního poměru příslušníka policie ČR/, do kterého se mu podařilo vrátit, zdravotní obtíže i zdravotní obtíže manželky /infarkt myokardu/, ukončení společenského života, psychiatrické obtíže, medializace případu, dosud bezúbojná osoba*). V otázce komparace, která je především úkolem procesní aktivity účastníků, žalobce nabídl srovnání pouze s případem odškodnění [REDAKCE] L [REDAKCE] který soud I. stupně vyhodnotil jako případ, který není srovnatelný s případem žalobce za situace, kdy nelze nalézt žádné společné znaky a věc nebyla projednávána soudně. Podle judikatury Nejvyššího soudu je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 1747/2014). Žádné jiné případy komparace žalobce (po poučení dle § 118a odst.1 o.s.ř.), ani žalovaná soudu nenabídli. Zároveň nelze najít případ zcela totožný, protože je každá věc dána konkrétními a individuálními okolnostmi daného případu. Posouzení přiměřenosti zadostiučinění je vždy na úvaze obecného soudu, která však musí být odůvodněna (viz nálezu Ústavního soudu sp.zn. III.ÚS 1320/10, sp.zn. I.ÚS 42/16).
31. Otázka dvou souběžně vedených trestních řízení, rozlišení míry odškodnění za každé z obou trestních řízení a rozlišení vlivu toho kterého řízení na život žalobce, jak navrhla žalovaná, je nereálné. Pokud proti žalobci probíhala souběžně dvě trestní stíhání, nelze rozlišit, jak to které trestní stíhání zasáhlo do života žalobce, protože intenzita negativních zásahů musela být žalobcem vnímána společně (dohromady jako celek). Jestliže v případě souběžně vedeného trestního řízení žalobci hrozil vyšší trest odnětí svobody, bylo by možné uvažovat o intenzivnějším prožívání zásahů do práv žalobce pouze v souběžném případě, nikoliv naopak. Bez dalšího tak nelze dovodit, že souběžným trestním řízením došlo k intenzivnějším zásahům do práv žalobce, případně, že souběžně vedené trestní řízení lze považovat za skutečnost neuvedenou v demonstračním výčtu kritérií § 31a odst.3 OdpŠk.
32. Odvolací soud proto uzavírá, že soud I. stupně žalobci přiznal odškodnění z titulu nemajetkové újmy vzniklé v souvislosti s nezákonným rozhodnutím v částce 197 800 Kč důvodně, protože jde o odškodnění, které odpovídá konstantní judikatuře Nejvyššího soudu a obecné představě

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

spravedlnosti. Přestože soud I. stupně nepostupoval důsledně v intencích rozsudku Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 17472014, když posoudil jednotlivá kritéria podle kterých se posuzuje forma a výše zadostiučinění stanovená judikaturou Nejvyššího soudu, ale odškodnění stanovil na základě měsíční částky za měsíc trvání trestního řízení (byť je částka odškodnění za 1 měsíc trvání nezákonného trestního řízení uvedena na webových stránkách ministerstva spravedlnosti /www.justice.cz/), je podle odvolacího soudu poskytnutá výše finanční odškodnění v konečném důsledku přiměřená, i s přihlédnutím k jejímu navýšení s ohledem na výsledek trestního řízení (*žalobce byl obžaloby zproštěn, protože skutek pospaný v obžalobě není trestným činem*).

33. Ze shora uvedených důvodů byl napadený rozsudek ve výrocih I. a II. podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen.
34. Žalobci lze přisvědčit, že výrok III. rozsudku soudu I. stupně, není správný. Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.12.2016, sp.zn. 30 Cdo 1435/2015 při určování poměru úspěchu a neúspěchu účastníka, který vedle nároku na zadostiučinění nemajetkové újmy v řízení uplatnil rovněž nárok (nároky) na jiné peněžité plnění (objektivní kumulace), je zpravidla třeba vycházet ze vzájemného poměru tarifních hodnot takto uplatněných nároků, jež se stanoví podle § 8 a násl. advokátního tarifu.
35. Odměna advokáta za zastupování v řízení, jehož předmětem je náhrada nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup či nezákonné rozhodnutí ve smyslu OdpŠk, se vypočte z tarifní hodnoty stanovené dle § 9 odst. 4 písm. a) vyhl.č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, advokátní tarif (dále jen „AT“).
36. V posuzované věci je třeba odlišit dvě fáze řízení:
- a) první, ve které byl předmětem řízení nárok žalobce na náhradu majetkové újmy ve výši 122 873 Kč a nárok na náhradu nemajetkové újmy, přičemž v obou případech byl žalobce úspěšný. Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu, v případě, že žalobce dosáhne satisfakce, uložení povinnosti nahradit mu nemateriální újmu, nebo mu poskytnout morální satisfakci (konstatování porušení práva), lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci podle § 142 odst.1 o.s.ř. jako plný úspěch, byť nebylo žalobci přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše (viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn.30 Cdo 2707/2013, sp.zn. 30 Cdo 3726/2013).
 - b) druhá, ve které byla předmětem řízení pouze nemajetková újma žalobce, po vydání usnesení prvostupňového soudu ze dne 17.1.2018, č.j. [REDAKCE] o zastavení řízení, co do částky 122 873 Kč s příslušenstvím (majetková újma).
37. V první fázi řízení žalobci žádné náklady nevznikly, protože neměl právní zastoupení advokáta. Za této situace měl žalobce právo jako procesně úspěšný na náhradu nákladů ve výši 2 režijních paušálů (sepis žaloby z 16.4.2017, replika s částečnou změnou žaloby z 15.1.2018) á 300 Kč dle § 151 odst.3 o.s.ř. ve spojení s § 13 odst. 4 AT (viz nález Ústavního soudu ze dne 24.3.2020, sp.zn. IV. ÚS 2434/19), celkem ve výši 600 Kč.
38. V druhé fázi řízení žalobci vznikly účelně vynaložené náklady právního zastoupení á 3 100 Kč za 9 úkonů právní pomoci (převzetí a příprava právního zastoupení, doplnění návrhu ze dne 9.1.2019, účast při ú. j. dne 15.4. 2019, doplnění žaloby z 5.6.2019, účast při ú.j. dne 27.6.2019 přesahující dvě hodiny, účast při ú.j. dne 16.9.2019 přesahující dvě hodiny, účast při ú.j. dne 14.11.2019), dle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) AT, ve spojení s § 9 odst. 4 písm. a) a § 7 bod 5 AT, tj. 27 900 Kč, 9 krát paušál á 300 Kč, dle § 13 odst.4 AT ve výši 2 700 Kč. Vzhledem k tomu, že je právní zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu dle § 137 odst.1, 3 o.s.ř. DPH 21 %, ve výši 6 426 Kč, celkem 37 026 Kč. S připočtením paušální náhrady ve výši 600 Kč

z první fáze řízení tedy celkem 37 626 Kč. Náklady řízení jsou splatné k rukám právního zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 o.s.ř.

39. Nákladový výrok III. napadeného rozsudku proto odvolací soud podle § 220 odst.1 písm. a) o.s.ř. změnil pouze co do výše nákladů řízení, jinak jej podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.
40. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn § 142 odst.1 ve spojení s § 224 odst.1 o.s.ř. Procesně úspěšnému žalobci v této fázi řízení vznikly účelně vynaložené náklady právního zastoupení za 3 úkony právní pomoci á 3 100 Kč (odvolání z 14.1.2020, vyjádření k odvolání žalované, účast při jednání odvolacího soudu dne 14.10.2020), 3 krát paušál á 300 Kč, DPH 21 % ve výši 2 142 Kč, celkem 12 342 Kč. Rovněž náklady odvolacího řízení jsou splatné k rukám právního zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné za podmínek § 237 a násl. o.s.ř, podáním do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky, prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 14. října 2020

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.i.
předsedkyně senátu